

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 07.11.2002
KOM(2002) 609 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

**om gennemførelsen af direktiverne om luftkvalitet - 80/779/EØF, 82/884/EØF og
85/203/EØF - i perioden 1997-1999**

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	3
2.	Kravene i direktiverne	4
3.	Gennemførelse af direktiverne	5
4.	Oversigt over de af medlemsstaterne rapporterede overskridelser	6
5.	Konklusioner	8

1. INDLEDNING

Denne rapport indeholder et sammendrag af de oplysninger om luftkvaliteten i perioden 1997-1999, som medlemsstaterne har sendt til Kommissionen i henhold til følgende direktiver om luftkvalitet:

- Rådets direktiv 80/779/EØF¹ om grænseværdier og vejledende værdier for luftkvaliteten med hensyn til svovldioxid og svævestøv, ændret ved direktiv 89/427/EØF²
- Rådets direktiv 82/884/EØF³ om en grænseværdi for bly i luften
- Rådets direktiv 85/203/EØF⁴ om luftkvalitetsnormer for så vidt angår nitrogendioxid.

Kommissionen har pligt til at offentliggøre rapporter om gennemførelsen af disse "gamle" direktiver om luftkvalitet⁵. Det nye rammedirektiv 96/62/EF⁶ og særdirektivet 1999/30/EF⁷ vil gradvist erstatte kravene i disse direktiver. Der vil bl.a. blive indført nye tærskelværdier for luftkvaliteten. Men da de nye tærskelværdier for luftkvaliteten med henblik på beskyttelsen af menneskers sundhed først skal finde anvendelse adskillige år efter, at direktiv 1999/30/EF er trådt i kraft, benyttes de gamle tærskelværdier indtil da, og det samme gælder for bestemmelserne om aflæggelse af rapporter.

Udover disse rapporter har medlemsstaterne og Kommissionen også haft andre mekanismer til udveksling af oplysninger om luftkvaliteten i referenceperioden. Ved

¹ Rådets direktiv 80/779/EØF af 15. juli 1980 om grænseværdier og vejledende værdier for luftkvaliteten med hensyn til svovldioxid og svævestøv, EFT L 229 af 30.8.1980, s. 30-48.

² Rådets direktiv 89/427/EØF af 21. juni 1989 om ændring af direktiv 80/779/EØF om grænseværdier og vejledende værdier for luftkvaliteten med hensyn til svovldioxid og svævestøv, EFT L 201 af 14.7.1989, s. 53-55.

³ Rådets direktiv 82/884/EØF af 3. december 1982 om en grænseværdi for bly i luften, EFT L 378 af 31.12.1982, s. 15-18.

⁴ Rådets direktiv 85/203/EØF af 7. marts 1985 om luftkvalitetsnormer for så vidt angår nitrogendioxid, EFT L 87 af 27.3.1985, s. 1-7.

⁵ Tidligere rapporter om gennemførelsen af direktiverne, som er offentligt tilgængelige:
- *Første årsrapport fra Kommissionen til Rådet om gennemførelsen af Rådets direktiv om grænseværdier og vejledende værdier for luftkvaliteten med hensyn til svovldioxid og svævestøv (80/779/EØF)*, Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, Miljø og Livskvalitet, 1986 EUR 10393.

- *Anden årsrapport fra Kommissionen om gennemførelsen af Rådets direktiv om grænseværdier og vejledende værdier for luftkvaliteten med hensyn til svovldioxid og svævestøv (80/779/EØF)*, den 24. marts 1988, KOM(88) 142 endelig.

- Meddelelse fra Kommissionen: *Første årsrapport om gennemførelsen af Rådets direktiv om en grænseværdi for bly i luften (82/884/EØF)*, den 10. januar 1990, SEK (90) 1842.

- *Rapport fra Kommissionen om gennemførelsen af direktiverne om luftkvaliteten*, den 26.7.1995, KOM(95) 372 endelig.

⁶ Rådets direktiv 96/62/EF af 27. september 1996 om vurdering og styring af luftkvalitet, EFT L 296 af 21.11.1996, p. 55-63.

⁷ Rådets direktiv 99/30/EF af 22. april 1999 om luftkvalitetsgrænseværdier for svovldioxid, nitrogendioxid og nitrogenoxider, partikler og bly i luften, EFT L 163 af 29.6.1999, s. 41-60.

Rådets beslutning 97/101/EF om udveksling af information⁸ og de tidligere beslutninger 75/441/EØF⁹ og 82/459/EØF¹⁰ blev der skabt en juridisk ramme for en omfattende udveksling af data og information om de nationale overvågningsnet. Efter oprettelsen af Det Europæiske Miljøoplysnings- og Miljøovervågningsnet (EIONET) i 1990 blev *European Topic Centre on Air Quality* (forløberen for det nuværende *European Topic Centre on Air and Climate Change - ETC/ACC*) gradvist det vigtigste EU-center for indsamling, bearbejdning og rapportering af informationer om luftkvalitet. Som følge af samarbejdet i EIONET og den juridiske ramme, der blev etableret med beslutning 97/101/EF om udveksling af information, er det lykkedes at sætte informationsudvekslingen i system, hvilket bl.a. har resulteret i detaljerede årsrapporter¹¹ om luftkvalitet med dertil hørende trendanalyser og oversigter over overvågningsnettenes resultater. Foruden disse rapporter råder ETC/ACC over *Airbase Information System*, som er tilgængeligt for offentligheden på netstedet: <http://etc-acc.eionet.eu.int/databases>. Gennem dette system kan brugeren få oplysninger om luftkvaliteten et hvilket som helst sted i Europa, og det er muligt at vælge mellem flere forskellige præsentationsmåder. Systemet giver også detaljerede oplysninger om overvågningsstationerne.

Denne rapport skal ikke gentage de mange oplysninger, som nu er offentligt tilgængelige, og den er derfor væsentligt mindre end den foregående rapport om gennemførelsen af direktiverne (KOM (95) 372)¹². Den indeholder kun et overblik over de af medlemsstaterne anmeldte overskridelser. Hvad angår analyser af luftforureningsniveauer og trends, henvises læseren til de af Det Europæiske Miljøagentur offentliggjorte oversigter, herunder årsrapporterne¹¹ om resultaterne af informationsudvekslingen i henhold til Rådets beslutning 97/101/EF, som bygger på langt mere omfattende og fuldstændige data end de rapporter, der forelægges af medlemsstaterne i henhold til de gamle direktiver om luftkvalitet.

2. KRAVENE I DIREKTIVERNE

Direktiverne fastsætter grænseværdier, der ikke må overskrides, og som har til hovedformål at beskytte menneskers sundhed og bidrage til at beskytte miljøet. I direktiv 80/779/EØF og 85/203/EØF er der også fastsat vejledende værdier, som kan bistå medlemsstaterne med at fastlægge deres politik. Direktiverne har til formål at forbedre beskyttelsen af menneskers sundhed, bidrage til en langsigtet miljøbeskyttelse og fungere som referencer for indførelsen af særlige ordninger i områder, der er udpeget af medlemsstaterne. Et fællestræk for disse direktiver er, at der er fastsat referencemålemetoder for forurenende stoffer og retningslinjer vedrørende overvågning.

⁸ Rådets beslutning 97/101/EF af 27. januar 1997 om oprettelse af en gensidig udveksling af information og data fra net og individuelle stationer, der måler luftforureningen i medlemsstaterne, EFT L 35 af 5.2.1997, s. 14-22.

⁹ Rådets beslutning 75/441/EØF af 24. juni 1975 om indførelse af en fælles procedure for udveksling af information mellem overvågnings- og kontrolnet med hensyn til data om luftforurening forårsaget af svovlforbindelser og svævestøv, EFT L 194 af 25.7.1975, s. 40-46.

¹⁰ Rådets beslutning 82/459/EØF af 24. juni 1982 om indførelse af en gensidig udveksling af informationer og data fra net og individuelle stationer, som måler luftforurening i medlemsstaterne, EFT L 210 af 19.7.1982, s. 1-7.

¹¹ *European Air Quality in 1997 and 1998*, European Topic Centre on Air Quality.

¹² KOM(95)372 endelig - Rapport fra Kommissionen om gennemførelsen af direktiverne om luftkvaliteten.

Direktiverne forpligtede medlemsstaterne til at udpege visse områder, hvor man mente, at forureningen var så høj, at den ville medføre hyppige overskridelser af grænseværdierne. Direktiverne indeholdt ingen bestemmelser om den geografiske og befolkningsmæssige afgrænsning af områderne. Det var således op til medlemsstaterne selv at foretage denne afgrænsning. Områderne kunne udpeges i medfør af direktivernes artikel 3 og benævnes almindeligvis "artikel 3-områder". Ved udpegningen af disse områder skulle medlemsstaterne udarbejde og gennemføre forbedringsplaner for snarest muligt at nedbringe koncentrationerne til grænseværdien eller herunder. Sidste frist var:

1. april 1993 for 80/779/EØF,

9. december 1989 for 82/884/EØF, og

1. januar 1994 for 85/203/EØF.

Det fremgår af ovenstående, at overskridelser af grænseværdierne i artikel 3-områderne inden for referenceperioden betragtes som et brud på direktiverne. Medlemsstaterne skal informere Kommissionen om overskridelser af grænseværdierne, uanset om de forekommer i eller uden for artikel 3-områderne. Der er faste procedurer for rapporteringen af disse oplysninger til Kommissionen, jf. artikel 7 i direktiv 80/779/EØF, artikel 5 i direktiv 82/884/EØF og artikel 7 i direktiv 85/203/EØF. Medlemsstaterne har en passende frist til at verificere og vurdere de indsamlede data, før de officielt videregives til Kommissionen. Forekommer der overskridelser i områder, som ikke er udpeget i medfør af direktivernes artikel 3, skal medlemsstaterne desuden give Kommissionen meddelelse om årsagerne hertil (kræves ikke i henhold til direktiv 82/884/EØF) samt om de foranstaltninger, der er truffet for at undgå gentagelser.

Det er vigtigt at bemærke, at ingen af direktiverne stiller krav om, at medlemsstaterne indsender data, når grænseværdierne ikke overskrides. Er der ingen kommentarer fra medlemsstaterne, går Kommissionen ud fra, at grænseværdierne er blevet overholdt, skønt det måske ikke forholder sig således. Denne praksis gør det vanskeligt at vurdere ændringer i forureningsniveauet, ikke blot i områder, hvor der rapporteres om overskridelser, men også i forhold til indsatsen for at nedbringe forureningsniveauerne til de vejledende værdier, hvor sådanne findes.

3. GENNEMFØRELSE AF DIREKTIVERNE

Afsnit 1.1. og kapitel 2 i den foregående rapport (KOM (95) 372 endelig) indeholder en kortfattet beskrivelse af direktiverne. Rapporten belyser også, hvordan direktiverne er blevet gennemført. På det tidspunkt var direktiverne blevet gennemført i alle medlemsstaterne, mens de tidligere rapporter omhandlede "artikel 3-områderne". Det var specielt udpegede områder, hvor koncentrationerne endnu ikke kunne bringes under grænseværdierne. I 1997 var de perioder, i hvilke sådanne områder var tilladt, allerede udløbet i henhold til alle tre direktiver.

I førnævnte rapport (kapitel 3) blev der gjort opmærksom på en række problemer med gennemførelsen af de gamle direktiver. Disse problemer eksisterer stadigvæk i den periode, der omhandles i nærværende rapport. Der er betydelig forskel på, hvordan medlemsstaterne måler luftkvaliteten, og hvordan de rapporterer resultaterne

til Kommissionen. Derfor er det vanskeligt at sammenligne situationen i de forskellige medlemsstater og at følge gennemførelsen af de foranstaltninger og procedurer, som skal forbedre luftkvaliteten. Dette vil der blive rettet op på i de nye direktiver, ikke blot på grund af de detaljerede bestemmelser, de indeholder, men også på grund af den udvidede informationsudveksling mellem medlemsstaterne og de retningslinjer, der udstedes af de internationale arbejdsgrupper og af ETC/ACC.

4. OVERSIGT OVER DE AF MEDLEMSSTATERNE RAPPORTEREDE OVERSKRIDELSER

I tabel 1 opsummeres de af de 15 EU-medlemsstater rapporterede tilfælde, hvor grænseværdierne er blevet overskredet (overskridelser), udtrykt som antallet af målestationer, hvor der er observeret overskridelser. I tabel 2, som vedrører overskridelser af de i direktiv 80/779/EØF fastsatte grænseværdier, angives det, hvilken grænseværdi der er overskredet. Tabel 2 indeholder også de supplerende oplysninger, som medlemsstaterne skal forelægge: den vigtigste årsag til overskridelserne samt planlagte eller trufne foranstaltninger. Flere medlemsstater har vedlagt yderligere information, f.eks. en national rapport om luftkvalitet.

Otte medlemsstater har rapporteret, at der ikke er observeret nogen overskridelse af nogen af grænseværdierne.

Fire medlemsstater har rapporteret om overskridelser af en eller flere af de i direktiv 80/779/EØF fastsatte grænseværdier i hvert af de tre år, der dækkes af denne rapport. Således blev der observeret overskridelser på 14 stationer både i 1997 og i 1998 og på 13 stationer i 1999. De fleste af overskridelserne af de i direktiv 80/779/EØF fastsatte grænseværdier vedrører svævestøv, målt enten som "Total Suspended Particulates"¹³ (TSP) eller "Black Smoke" (BS). Kun få tilfælde vedrører SO₂ (og kun i Spanien).

Grænseværdien for NO₂ blev overskredet i fem medlemsstater i 1997, i tre medlemsstater i 1998 og i fire medlemsstater i 1999. Der blev observeret overskridelser på 13 stationer i 1997, 9 stationer i 1998 og 10 stationer i 1999.

Ingen af medlemsstaterne har rapporteret om overskridelser af grænseværdien for bly.

¹³ Målingen af "Total Suspended Particulates" er baseret på den gravimetriske metode, der er beskrevet i bilag IV til direktiv 80/779/EØF.

Tabel 1 Antallet af stationer, hvor der er observeret overskridelser af grænseværdierne *)

Medlemsstat	1997-perioden			1998-perioden			1999-perioden		
	SO ₂ /BS/TSP ^{**})	NO ₂	Pb	SO ₂ /BS/TSP	NO ₂	Pb	SO ₂ /BS/TSP	NO ₂	Pb
Belgien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Danmark	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Det F.Konge.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Finland	1	0	0	1	0	0	1	0	0
Frankrig	0	3	0	0	0	0	0	2	0
Grækenland	1	1	0	1	1	0	1	0	0
Irland	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Italien	0	1	0	0	5	0	0	5	0
Luxembourg	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nederlandene	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Portugal	1	0	0	1	0	0	1	0	0
Spanien	11	7	0	11	3	0	10	2	0
Sverige	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tyskland	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Østrig	0	0	0	0	0	0	0	0	0

*) For SO₂/BS/TSP angiver årstallet den årlige referenceperiode, der strækker sig fra 1. april til 31. marts i det følgende år. Tabellen indeholder dog også tal fra medlemsstater, som udelukkende baserer sig på kalenderåret.

***) SO₂/Black Smoke/Total Suspended Particulates

Tabel 2 Nærmere oplysninger om de rapporterede overskridelser

Medlemsstat	Direktiv 80/779/EF: Overskridelser af grænseværdierne *)	Hovedårsagen til de rapporterede overskridelser	Oplysninger om trufne foranstaltninger
Finland	Overskridelserne vedrører 95 percentil af TSP	Lokal trafik	Beskrivelse af de lokale emissionsbegrænsende foranstaltninger
Frankrig	(Ingen overskridelse)	Lokal trafik	Ingen oplysninger
Grækenland	Overskridelserne vedrører den årlige grænseværdi for BS	Trafik (både for BS og NO ₂ -overskridelserne)	Generelle oplysninger om programmer for begrænsning af emissionerne
Irland	(Ingen overskridelse)	Lokal trafik	Beskrivelse af nyligt trufne foranstaltninger til løsning af problemet med emissioner fra køretøjer
Italien	(Ingen overskridelse)	Ingen oplysninger	Ingen oplysninger
Portugal	Overskridelserne vedrører grænseværdierne for TSP (95-percentil i 1997 og 1999; årgennemsnit i 1998).	Varmekraftværk	Ingen oplysninger
Spanien	De fleste overskridelser vedrører grænseværdien af TSP, mens færre overskridelser vedrører grænseværdierne for BS og SO ₂ .	For nogle af overskridelserne: skøn over bidragene fra de enkelte kilder	For visse overskridelser: oplysninger om foranstaltninger
Tyskland	(Ingen overskridelse)	Lokal trafik	Beskrivelse af de lokale emissionsbegrænsende foranstaltninger

*) I direktiv 82/884/EØF og 85/203/EØF er der kun fastsat én grænseværdi.

5. KONKLUSIONER

Pr. 1. april 2002 havde alle 15 medlemsstater sendt en rapport til Kommissionen om overskridelser i perioden 1997-1999 af grænseværdierne i henhold til de "gamle" direktiver om luftkvalitet, men det var ikke alle rapporter, der opfyldte direktivernes formelle krav fuldt ud.

Fire medlemsstater rapporterede om overskridelser af de i direktiv 80/779/EØF fastsatte grænseværdier, hvoraf de fleste vedrørte svævestøv. Fem medlemsstater rapporterede om overskridelser af NO₂-grænseværdien i 1997. I 1998 og i 1999 drejede det sig om henholdsvis tre og fire medlemsstater. Ingen af medlemsstaterne rapporterede om overskridelser af grænseværdien for bly.

I de senere år har rapporterne i henhold til de gamle direktiver om luftkvalitet mistet en stor del af deres betydning. Dette skyldes forbedringerne af EU-lovgivningen og rapporteringssystemet, som erstatter bestemmelserne i de gamle direktiver. Gennemførelsesproblemerne, som allerede er beskrevet i en tidligere rapport, vil kunne løses mere effektivt med de nye direktiver om luftkvalitet. Men indtil de nye tærskelværdier for beskyttelsen af menneskers sundhed træder i kraft i 2005 og 2010, vil de i de gamle direktiver fastsatte grænseværdier for koncentrationer i luften fortsat gælde på EU-plan. De årlige grænseværdier for SO₂ vedrørende beskyttelse af økosystemer og for NO_x vedrørende beskyttelse af plantevæksten trådte i kraft allerede i 2001.